Αρχειακός Τόπος Θεόδωρου Κολοκοτρώνη

Αριθμός Τεκμηρίου 0228

Επιστολή του Νεόφυτου Βάμβα προς τον Νικήτα Σταματελόπουλο σχετικά με τις εμφύλιες συγκρούσεις.

17 Μαρτίου 1825

Ταυτότητα Εγγράφου *(Περίληψη)*

Ἐπιστολὴ τοῦ Νεόφυτου Βάμβα πρὸς τὸν Νικήτα Σταματελόπουλο, μὲ τὴν ὁποία ἐκφράζει τὴ λύπη του γιατὶ «ἐγέλασαν» τὸν παραλήπτη οἱ –μὴ κατονομαζόμενοι– «πλάνοι» ἀλλὰ προφανῶς ἐννοοῦνται οἱ Ἀνδρέας Λόντος καὶ Ἀνδρέας Ζαΐμης, ποὺ εἶχαν καταφύγει μαζί του ἀρχικὰ στὴ Στερεὰ Ἑλλάδα. Τὸ περιεχόμενο τῆς παρούσας ἐπιστολῆς ἀφορᾶ τὸν ἐμφύλιο πόλεμο ποὺ εἶχε λήξει εἰς βάρος τῆς παράταξης τοῦ Θεόδωρου Κολοκοτρώνη, καὶ ὁ Νικ. Σταματελόπουλος εἶχε καταφύγει, μαζὶ μὲ ἄλλους, ἀπὸ τὰ τέλη Δεκεμβρίου 1824, στὴ Δυτικὴ Στερεὰ Ἑλλάδα (Ημερολόγιο τοῦ Ἀγώνα, σ. 354) καὶ ἐκείνη τὴ στιγμὴ βρισκόταν στὴ νησίδα Κάλαμος. Ὁ Νεόφ. Βάμβας, ἀπὸ τὴν Κεφαλλονιὰ ὅπου διαβιοῦσε (γιὰ τὸν Βάμβα στὰ Ἑπτάνησα βλ. Παν. Μιχαηλάρης, «Νεόφυτος Βάμβας», σ. 97 κ.ἑξ), καλοῦσε τὸν Νικ. Σταματελόπουλο νὰ δείξει σὲ ὅλο τὸν κόσμο πὼς εἶναι «ὁ ἐγκάρδιος φίλος της ἑλληνικῆς ἐλευθερίας» καὶ νὰ ἐπιστρέψει στὰ πεδία τῶν μαχῶν. Χαρακτηριστικά, σημειώνει πὼς μπορεῖ τὸ γράμμα του νὰ μὴν τὸν ἔβρισκε στὸν Κάλαμο, ἀλλὰ ἤδη νὰ «ἐπέρασεν εἰς τὴνΕλλάδα» γιὰ νὰ πολεμήσει.

Προηγούμενες Εκδόσεις: ΙΑΘ τ. 2, σ. 235-236.

Φίλτατε στρατηγέ Νικῆτα,

Δὲν ἐμπορῶ νὰ σοῦ φανερώσω πόσην λύπην ἔλαβα, ὅταν ἔμαθα ὅτι σ' ἐγέλασαν οἱ πλάνοι, καὶ σ' ἔσυραν εἰς τὴν αἰσχρὰν καὶ ἄτιμον φυγήν των. Ναί, φίλε, τὸ εἶπα εὐθύς, καὶ τὸ λέγω, ὅτι σ' ἐγέλασαν. Γνωρίζω τὴν καλὴν καὶ πατριωτικὴν καρδίαν τοῦ Νικήτα, καθὼς γνωρίζω καὶ τὴν ἀνδρίαν του. Διὰ τοῦτο ἀφίνω τὴν σιωπήν, εἰς τὴν ὁποίαν μ' ἐκρατοῦσεν ἡ μεγάλη λύπη, καὶ σοῦ γράφω, καὶ σὲ παρακαλῶ, ὡς φίλος, καὶ ἀδελφός, νὰ δείξῃς εἰς τὴν πατρίδα καὶ εἰς τὸν κόσμον ὅτι, ἂν καὶ ὡς ἄνθρωπος ἐγελάσθης, εἶσαι ὅμως πάντα ἐκεῖνος ὁ Νικήτας, ὁ φοβερὸς εἰς τοὺς Τούρκους, ὁ ἐγκάρδιος φίλος τῆς ἑλληνικῆς ἐλευθερίας. Ἐγὼ ἔφυγα βιασμένος ἀπὸ ἐκείνας τὰς διαβολικὰς φατρίας.Ἔφυγα, ἐπειδὴ ἔβλεπα ὅτι ὁ λόγος μου δὲν εἶχε πλέον καμμία δύναμιν, καὶ προσμένω τὸν ἐπιτήδειον καιρόν, διὰ νὰ ἐπιστρέψω καὶ ν' ἀρχίσω ἄλλον ἀγῶνα, νὰ διδάσκω καὶ νὰ φωτίζω ὅσον ἐμπορῶ, τὰ τέκνα τῆς πατρίδος. Ἄμποτε νὰ ἤμουν καὶ πολεμικὸς εἰς τὰς περιστάσεις ταύτας! Δὲν ἤθελα σαλεύσειν ποτέ! Πλὴν τὸ πολεμικὸν δὲν μοῦ τὸ ἔδωσεν οὔτε ἡ φύσις, οὔτε ἡ ἀνατροφή. Σὺ ὅμως, γενναῖε Νικήτα, μὴν ὑποφέρῃς νὰ κάθεσαι περισσότερον καιρὸν μακρὰν ἀπὸ τὸν κάμπον τῆς δόξης. Μὴν ἀφήσῃς νὰ μαρανθῶσιν οἱ στέφανοι τοὺς ὁποίους ἀπόκτησες μὲ τὸ αἷμα σου. Ἡ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος δὲν εἶναι καθὼς τότε. Τώρα οἱ νόμοι ἔχουν δύναμιν, καὶ οἱ διοικηταὶ γνωρίζουν τὰ ἀληθινὰ συμφέροντα τῆς πατρίδος, καὶ τιμοῦν τοὺς γενναίους ὑπερμάχους τῆς ἐλευθερίας. Ἂς ἀκουσθῇ λοιπὸν εἰς τὸν κόσμον, ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς Νικήτας, ἀφήσας τοὺς λαοπλάνους Ὀδυσσέας [28] τῆς Ἰθάκης, ἔτρεξεν εἰς τὴν μάχην τῆς ἐλευθερίας ἐναντίον τῶν ἀνάνδρων Ἀνατολιτῶν καὶ Αἰγυπτίων, οἱ ὁποῖοι ἦλθαν νὰ μᾶς ὑβρίσωσιν. Ἂς μάθωσιν οἱ βάρβαροι ὅτι οἱ ἀληθινοὶ Ἕλληνες ἐμποροῦν νὰ γελασθῶσιν· ἐμποροῦν καὶ νὰ θυμώσωσιν· εἶναι ὅμως πάντα πιστὰ τέκνα εἰς τὴν μητέρα τῶν ἡρώων καὶ τῆς ἐλευθερίας. Ἴσως ἡ γενναία σου ψυχὴ ἐπέρασεν εἰς τὴν Ἑλλάδα πρὶν φθάσῃ τὸ γράμμα μου· ἀλλ' ἐὰν σὲ εὕρῃ αὐτοῦ ἀκόμη, πόσην χαρὰν θὰ λάβω, ἂν τὰ λόγια ἑνὸς πιστοῦ φίλου σου συντρέξωσι καὶ εἰς τὴν δόξαν σου καὶ εἰς τὴν ὠφέλειαν τῆς πατρίδος.

Τήν 17 Μαρτίου 1825 [29]
ὁ φίλος σου

Ν. Βάμβας

[ἐπιγραφὴ διεύθυνσης:]
Πρὸς τὸν γενναῖον στρατηγὸν Νικήταν
Εἰς τὸν Κάλαμον

[σφραγίδα:] ISOLA DI CEFALONIA

[ἐπὶ τοῦ νώτου:]
Ν. Βάμβας
1825

[πλαγίως:]
Νικήτα
28. Στὸ ΙΑΘ ἐκδίδεται ἐσφαλμένα «τὸν λαοπλάνον Ὀδυσσέα». 29.Στὸ ΙΑΘ ἔχει προστεθεῖ ἐσφαλμένα ὡς τόπος ἀποστολῆς τὸ «Ναύπλιον», ἐνῶ ἀπὸ παρανάγνωση χρονολογεῖται στὶς 12 Μαρτίου.

Αριθμός Τεκμηρίου
0228

Τίτλος
Επιστολή του Νεόφυτου Βάμβα προς τον Νικήτα Σταματελόπουλο σχετικά με τις εμφύλιες συγκρούσεις.

Ημερομηνία Σύνταξης
17 Μαρτίου 1825

Τόπος Σύνταξης
Κεφαλονιά

Συντάκτης
Βάμβας Νεόφυτος

Αποδέκτης
Σταματελόπουλος Νικήτας

Είδος Εγγράφου
Πρωτότυπο

Διαστάσεις
192mm × 283mm

Αρ. Φύλλων
2

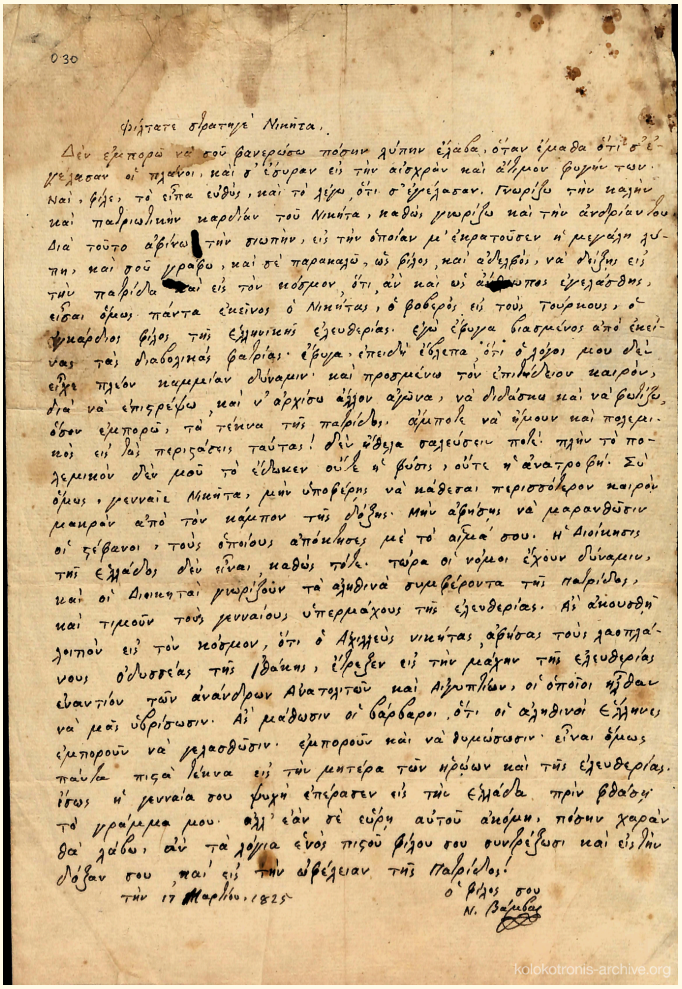
Γλώσσα
Ελληνικά

Προέλευση
ΑΡΧΕΙΑΚΟΣ ΤΟΠΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ

Διεύθυνση
kolokotronis-archive.org/items/code/0228

Μεταγραφή-Σχολιασμός: Βασίλης Παναγιωτόπουλος, Δημήτρης Δημητρόπουλος, Βαγγέλης Σαράφης, Σάκης Δημητριάδης
Έλεγχος μεταγραφής: Αγαμέμνων Τσελίκας

Creative Commons Αναφορά Δημιουργού - Μη Εμπορική Χρήση 4.0 Διεθνές (CC BY-NC 4.0).

030

Φίλτατε ἀδελφὲ Νικήτα.

Δὲν ἐλπίζω νὰ σοῦ φανερώσω ποσὴν λύπην ἐδοκίμασα, ὅταν ἔμαθα ὅτι σ' ἐ-
γέμισαν οἱ πληγοί, καὶ σ' ἔσυραν εἰς τὴν αἰσχρὰν καὶ ἀλύπητον φυλακήν των.
Ναί, βλέπω, τὸ εἶπα εὐθύς, καὶ τὸ λέγω, ὅτι σ' ἐγέμισαν. Γνωρίζω τὴν κακίαν
καὶ παρανομίαν καρδιῶν τοῦ Νικήτα, καθὼς γνωρίζω καὶ τὴν ἀνομίαν τοῦ
Διὰ τοῦτο ἀρνοῦμαι τὴν σιωπήν, εἰς τὴν ὁποίαν μ' ἐκρατοῦσεν ἡ μεγάλη λύ-
πη, καὶ σοῦ γράφω, καὶ σὲ παρακαλῶ, ὡς φίλος, καὶ ἀδελφός, νὰ ἀλείψῃς εἰς
τὴν παλάμην καὶ εἰς τὸν κόσμον, ὅτι, ἂν καὶ ὡς ἄνθρωπος ἐγελάσθης,
εἶσαι ὅμως πάντα ἐκεῖνος ὁ Νικήτας, ὁ βαθυρρὸς εἰς τοὺς Τούρκους, ὁ
ψυχαρμὸς βίος τῆς ἐλληνικῆς ἐλευθερίας. ἐγὼ ἔβγαλα βιασμένος ἀπὸ ἐκεί-
νας τὰς διαβολικὰς φυλακάς. ἔβγαλα, ἐπειδὴ ἔβλεπα ὅτι ὁ λόγος μου δὲν
εἶχε πλέον κυριαρχίαν δυνάμεως, καὶ προσμένω τὸν ἐπιτήδειον καιρόν,
διὰ νὰ ἐπιστρέψω, καὶ ν' ἀρχίσω ἄλλον ἀγῶνα, νὰ διδάσκω καὶ νὰ φωλίζω,
ὅσον ἐμπορῶ, τὰ τέκνα τῆς πατρίδος, ἀμποδὲ νὰ ὑμνοῦν καὶ παίζουν
ποὺ εἰς ἁλυσίδας ταύτας! ὅπου ἔβλεπα σαλεύσεις πολλὰς πλὴν τὸ πο-
λεμικὸν δὲν μοῦ τὸ ἔδωκεν οὔτε ἡ φύσις, οὔτε ἡ ἀνατροφή. Σὺ
ὅμως, μεγαλοψυχότατε Νικήτα, μὴν ὑποφέρῃς νὰ παίζεται περισσότερον καιρὸν
μακρὰν ἀπὸ τὸν κάμπον τῆς δόξης. Μὴν ἀφήσῃς νὰ μαραθοῦσιν
οἱ στέφανοι, τοὺς ὁποίους ἀπόκτησες μὲ τὸ αἷμά σου. Ἡ Διοίκησις
τῆς Ἑλλάδος δὲν εἶναι, καθὼς πρέπει. τώρα οἱ νόμοι ἔχουν δύναμιν,
καὶ οἱ Διοικηταὶ χωρίζουν τὰ ἀγαθὰ συμβαίνοντα τῆς πατρίδος,
καὶ τιμοῦν τοὺς μεγαλοψύχους ὑπερμάχους τῆς ἐλευθερίας. Ἂς ἀκουσθῇ
λοιπὸν εἰς τὸν κόσμον, ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς νικήτας ἀφήσας τοὺς λαοπλά-
νους ὀδυσσέας τῆς Ἰθάκης, ἔβγαλεν εἰς τὴν μάχην τῆς ἐλευθερίας
ἐναντίον τῶν ἀνάνδρων Ἀνατολιτῶν καὶ Αἰγυπτίων, οἱ ὁποῖοι ἤθελαν
νὰ μᾶς ὑβρίσωσιν. Ἂς μάθωσιν οἱ βάρβαροι, ὅτι οἱ ἀληθινοὶ Ἕλληνες
ἐμποροῦν νὰ γεμισθῶσιν. ἐμποροῦν καὶ νὰ θυμώσωσιν· εἶναι ὅμως
παῦλα πιστὰ λείψανα εἰς τὴν μητέρα τῶν ἡρώων καὶ τῆς ἐλευθερίας.
ἴσως ἡ μεγαλοψυχία σου ἐπίστρεψεν εἰς τὴν Ἑλλάδα πρὶν βθάσῃ
τὸ γράμμα μου· ἀλλ' ἐὰν σὲ εὑρῇ αὐτοῦ ἀκόμη, ποσὴν χαρὰν
θὰ λάβω, ἂν τὰ λόγια ἑνὸς πιστοῦ φίλου σου συνηρίσωσι καὶ εἰς τὴν
δόξαν σου, καὶ εἰς τὴν ὠφέλειαν τῆς Πατρίδος.

τὴν 17 Μαρτίου, 1825.

ὁ φίλος σου
Ν. Βάμβας

kolokotronis-archive.org

Πρὸς τὸν μεγαλοψυχότατον Νικήταν
εἰς τὸ Καζάνι.

kolokotronis-archive.org